

بازار — ۱ نيسان ۱۹۲۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام

پوردي ياننده کی بناده

خصوصی دائره

صاحب و مدیری

محمد م. بیح

جلد : ۹

مجله علمی

بشنجی سنه — نومرد ۱۰۷

آبونه شرطری : سنه لکی

۲۵۰ ، آلتی آیلغی ۱۲۵ ،

فوق العاده نسخه لر ایچین

۵۰۰ و ۳۰۰ غروشد .

مجموعه من هیئت نتیجه طبعی تنسیب

ایدلمه بن اثر لر اعاده ایدلمز .

هـ . آیلک برنجی دارنه بشنجی کونلری بیقرار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، حرفتی مجموعه در .

چاملر ئولكه سنده

حز نرلم طوتوشوركن ايجمه غمله ينه
دو كوله دى كوز ياشم عشقك او كيمسه سز ننه ،
طوتوشدى وار انك مېنده آقشاملر ،
دعا ايدر كي قول آيىدى آغلان چاملر !!
كوكل ياقينلاشوركن حزن دوواقل آيه
دو كوله دى كوزلر يك نوري كيمسه سز آدابه ..
افنده دوغدى حياتك ورملى بيلمجهسى ،
وهلى حسرتك بويدى شاه اتر كيمهسى !
اونوئدم عالمى آرتق ، بور تجلئدى ،
كدردى روجه هرلوجه برتلىدى ...
ياوش ، ياوش ايجيوردم زوالى عمرىمى بن ؛
زهرلى حسله دوشمك بودوبودون اهون !!
دوداقرمده تولوركن آيىقل مھراھلر
كوتوردى روجه جھانه برايلىق روزگار .
بو آريقله يانازكن اميدم اولدى يتيم !
ايجين ايجين اوكان : روزگار ، براق ، كوئورم ، ديديم ،
آييرما روجه بندن كه ايجلر يم ذاتا ..
نه ايسته دك ، بكا آكلات ، بو حاستا شاعر دن ؟
ايجمه عكسنى دويدم يانان سؤالر يك ..
قوشاندى بختىم جھان كئالي بركي دى ؛
ايجمه كركمكى عشقك قاندا لوب قوشى ..
نه يالواريش ، نه شكيات .. مھاجتال بوشدى
نه كوز ياشم اوكان يازيئدى ، دوشدم آدالينه !
چيئن برآنده قايلىم بو اضطراب بلنه ؟ ..
شعرلى خاطرله ركن حياتك بدلى ،
قوشاندى قلمى لك سوكر ا برتياز املى ،
ديدم كه : باري برابر كوئور بوقايىده
تخسرمله ازيركن خراب اولان بلده !

مارت ۱۹۲۸ محمد مسيح

فقط بوندن نه چيقار ، ديكلمى كه بزلر باشقايزه ،
باشقا جهانلر .

اي بنى طانيان بجهول دوست ، هر نه ده اولسا
سن بيم حسرتك ، سرلر يك محرميسك !!
فقط بن سنك نه ليك ايم ؟ ...

۱۹۲۸ مارت

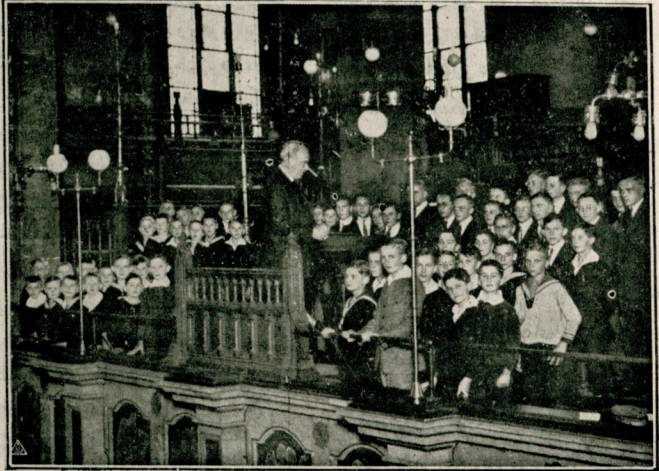
محمد مسيح

موسيقى

موسيقى ، چوجوق و آنا بابا

يتشمش ، الندن عملياتجى اولارق ايش
كله بيان بوتون موسيقيشناسلر يك پك كوچوك
ياشلدرد موسيقى به باشلامش اولدقلر دن اولجده
بحث ايتشلك . داهدا دوشروسى هر كوچوك
ياشده موسيقى به باشلايان محقق صورته آز
ويا چوق موفق اولور . بونك عكسى ،
استثنائى تشكيل ايدرد . بناء عليه ، صنعتكار
كنجبلر يك عدد آرتاسنى ايسته يورساق ،

نومرو ۱۰۷
چوجوقلرينك مستقبل معيشتلى ، ويا اساس
مكتب تحصيلندن محروم قالاچقلىرى ، وختى
موسيقينك برمسلك حاسيلا مياچى كي غمتهوى
دوشونجملره آلان اسير ياشايان آنا و بابالريز
اكر يتدرد ، يتشمش موسيقيشناسلر بيز دن
صورتكين : اكر يتله آنا و بابالرينك بيك تورلو
مخالفاتلر يتر غما غايه لرنده ثبات ايتدكارى جوانى
آليرسكز . بر قسمنى ده ، يا آنا بابالرينك صوك
درجه ده منور بولونمالرى ، ويا يتيم بولونوب
عسكرى موزيقا اوجاقلر نه كيرم ياشم اولمالرى
ساينه سنده تكمل امكنى بولايلىمشلردر .
شوخالده ، آلان بيكار جه كننج استعدادلر ين

لايىيفك « هوماس كيره » سنده پروفور اشتراپهيك اداره سنده « موهت » اوقونوركن

ئولوب كيديور ... حتى استعدادلر ايلك
چيچكله تمسى . بعضاً آنا بابالرك جبرى
ادارلر نه محتاج اولدني بيله كورولور . ايفاظ
اولونادن كندني بولاماش يوكسك قابيلر يك
بولوندينى ثابتدر . (به نوون) بديته زورله
موسيقى به چالشيور ، بر اودايه كيدله نرك
داياق تهديدلى آلتنده بيانويه چالشيور بليو -
ردى . فقط ، صوكرادن .. خلاصه ،
كنجلكك موسيقى استعدادنى ايلك آرامق
وظيفه مى قطعياً آنا بابايه دوشويور . حالوكه ،
بزده ..

هر تورلو عندى تردد لردن صير ياق زمانى

يى سكر ياشندمكى ميني ميني لرك استعدادلر ني
آراقيله ايشه باشلامايىز . موسيقى ، بو
اعتبارله ديكر صنعتلره بجزدمز .
ايلك مكتبلرده كي موسيقى معلملر نه دوشن
وظيفه ، يالكز عمومى درس ماده لرى تطبيقه
چالشيوق ديكل ، عيني زمانده مستشاعلاقى
ايله ارقداشلى آراسنده يوكه ان كوچوكارى
آييرمقدرد ، بونلرله خصوصى صورته . شغول
اولوركن ، آنا ، بابالري ده وضعتدن خبردار
ايتك لازم كالر .
بو نقطه ده بزده آنا ، بابالر اكر يتله
تعريضلرله قارشى لانغه محكومدرلر . چونكه ،

چرقدن کشتن: اولاً، کونده بر ساعتی هر هانگی بر ساز درسه آیراجی کوچوک بر مکتبی، مکتب تحصیلندن هیچ بر فداکارلرده بولونمش اولماز. تعطیل زمانلری موسیقی ساحهسده نسه چالیشان کچره جک بر مکتبی ایچون، مکتب زمانلرده حتی یازم ساعت پیانو ویا کانه چالیشق بیلک مشور نتیجه لورور، استعدادینک کوره زمانلری تولدورولمهش اولور.

ثانیاً، موسیقیده هر قدر ایدن کنج، موسیقی کنیده ملک ایدینک مجبوریتده دیکلدر. هر مئی مملکتده موسیقی آمالوری اوله رق قدر ایدن دو قورلر، آوقاتلر، مهندسلر، رساعلر، الخ وارددر. بو نوع ممتاز موسیقیشناسلرک خدمت وفائده لری، برنجی درجه کندی تربیلرینه، ایکنجی درجهده ایسه اطرافنده کورلرک بدایی تربیه سنه دو قونوبور. مدنی مملکتلرده عمومک موسیقی ایله علاقه سنک، احیی لسانلر اوکر نلک قادر وحی اوندن فضلعه مبلشمه سی و موسیقینک عادتا بر نوع (دین) حالی آما سی، اشته بو بولده حرکت ایدینکله ممکن اولایده شد.

پیانو داهبی (قورطو) نلک، صوک استانبول قونسلرلی ائلسنده یارده چیقان (قومدا) غز نلک استانبول مخارینه ویر. دیکی ملاقدنکی شوسوزلری، تورک آنالرینه خطاب ایدیور: «سزجه موسیقی نقطه نظرندن قادینک تربیه ایدینکلا زولی ندر؟ — عاله آراسنده بر رول بدیی در. صوکرکی خوجارک قیعتی هر نه اولورسه اولسون، موسیقی ذوقی ایلمک ذهنلره برشدیرن وجو غلنک حقیقی معلی اولان، آنلردر. موسیقی عشقی آنه به عا ددر. بونقظه نظرندن قادینک رولی اک مه ددر. جمعیت ایچنده ویرتواوزلک رولی لطیف اولایلیز. فقط هر نوعدن مختلف تالیقلره کوستکلی در...

یاد علیه قادی ایچون «تعلیم» جهته دوتلک مرجعدر. «شع هالده کنج قیزلریمز، ویرتواوزلقدن زیاده یکی نسللره قارشى مریلک وظیفه سیله مکلفدرلر. چو جو قزلری اولنر بویونه جکاردر.

قورطو، مختلرک، «استانبول خلقتک یوکلک صنعتدن آکلاما سویه سی حقتده نه دوشونوبورسکز؟» سؤالنده شو جوانی وریور:

«— بنی غایتله مفتخر، تمهیج ومستدار بیراقش اولان قبول طرزی، حقیقه مؤد سیقیشناس بر روحدن دوغایلیردی. دقتمه اک جوق چاریان جهت، قونسلرلرده طلملرک و کنجارک بولونمالری اولدی. بوجال، صوک درجهده آمیند ویرنجی بر اشارتدر. چالیشان صنفلر آراسنه صنعت ایشلرینه قارشى تخمیس ومراق حتی برکزه کیرمه سه، بو مملکتده [یعنی، تورکده] موسیقی قوزی قازانلمش اولور...» [۱] تکرار ایدیورکزه، موسیقی میلک ایدینک قازانچ و معیشت نقطه نظرندن عاقبتلرینی مهم کورنلر، بو یولده دوشو نمکده سیرلندرلر. فقط، بونوع دوشونجه لر، کنج استعدادلرک تربیه ایدینکله مانع تشکیل ایدمز.

هر موسیقیشناس بقشهن، حیاتی موسیقی ایله قازانق مجبوریتده اولما دینی کی، اساس میلکی موسیقی اولما نلرک موسیقی ایله جدی برصورتده اوغراشمارینه ده مانع بو قدر. مشهور مثل موجبجه «قرقدن صوکر ساز چالینمالیجی» ایچون (ایسه تحصیلرینه مانع اولماق) کی دوشونجه لرله استعدادلری تولدورمک جنایتی ایشله مکدن آرتق ثورکلی یز.

صنعت تهذیبی دیرکن اک باشده، موسیقی خاطره کایر. چونکله، (قورطو) نلکده دبدیکی، «موسیقی، صنعتلرک اک اجتماعی در». رسمه ز، غرب مملکتلرده نه قادر طبیعی بوللردن کنججارک موسیقی استعدادلری یوکه تیلیدینکی کوسته ریور: «سس موسیقیسی بوندن داهای طبیعی وخصیصی قولای بر بدیی تربیه واسطه سی تصور اولونایلیزمی؟ غربنده، کنججار، خصوصی سز درسلی آلدندن باشقا، کوزه جه سسلیلری، آریجه

[۱] «Comedia» Paris, 31é. 1928.

مکتب، کایسه، محله، قلوب (قورو) لرینه اشتراکی ده وظیفه بیلیرلر. اولنلری بو یوله ایلمک تشویق ایدن آنا و بابا لدر.

رسمه ز، وقبله (سسه بایته ناخ) اک معلملکی بادیقی لایحجهده کی «طوماس کره» قوروسنک بوکون ناصیل چالیشدینی کوسته ریور. بو تمیز یوزلی وکیملی چو قورلر بوتون آوروپا کنجکلکی تمیل ایدیورلر. او آوروپا کنجکلکی «قول اشتراوبه» کی یوزبیکار جه روفوسورلر مالیکتله مختاردرلر. موسیقی استعدادینک درجه سی بشیناً بختله تعیینه امکان یوقدر. بعضی چر حوقلرک وزن محبتی کوستر دکاری، دیکله دکاری موسیقیلرک وزنلردنکی تنوع سه و بابا رله دکاری هر کجه بیلیرلر. بعضی کو چوکلرکده بسط لحزلی بختله ترنم ایتدکی کورولور. فقط بو آلدینجی ظاهرلرک اکثریتله صوکنده نتیجه ویرمیدیک یابدر. استعداد، بالخاصه ساز چالغه باشلاقدن صوکر آکلاشلا بیلیمکده در: یعنی، طایه نلک، جبری ویا ارادی چالیشما ساعتلرینک آز ویا جوق سرعتله ثمره ویرمه سی ایله تعیین اولونایلیز. اکثریا اوکرده سهولته مالک طلبلر غایه ویا وایلمکده، کونده دوت بش ساعت چالیشدینی حالده فائده نی نتیجه لرله ایدمه یبدر ایسه صوکنده موفق اولاماق ددرلر. چو جو غنی موسیقی به تشویق احتیاجی دیوان آنا و بابا لر شومادرله بالخاصه اهمیت ویرمیلرلر:

۱ — جوق جدی بر معلمه مراجعه اتمک. «باشلانغیچ ایچون بسط بر معلمک ایشه یارایلیله جکی» ذهنیتی آرتق بیراقق. ۲ — چالیشما ساعتلرینک هر تورلو انتظامی تأمین خصوصنده مؤثر اوماق. ۳ — کنججاره جوق جدی قونسلرلر بویوکلک صنعتلرک لرک سئشتا موسیقی آقشاملرینی دیکله نلک، بویولده کی دف و تخمیس ملکلرینی تربیه اتمک. فنا موسیقیلره قارنی نفرت اوپاندیرمق.

۴ — هر هانگی بر سازلک سه سنه درس آلمله اوکرده یلیه جکی کی برذهیت

مئل اربانزده بارهال
طالانده غورمه‌سک
کرکفده صیرمه‌سک
بن بوزده آه ایدهم
سن اوردده دویتا‌سک

§

کوکده بیلدرز صایلماز
چیک بومو زله صوبولاز
اون بشه کیرن قیز
سومک ايله دویتولاز

§

استانبول چاروشنه
کون دوتار قاروشنه
آدام کوکل وری
قانی بر قوموشنه

ایله ایشه باشلا یلمامی در. مثلاً کان ایچون:
اورتا کان چانا ۶ سنه، ای کان چانا ۱۲
سنه معل یانده چالشمه محاجدر.

بو تخمیریزی بوتون آنا بالازیز او قودی،
وحتی هراوقویان دیدکریزی قبول ایتدی؟
شهمیز که خایر! بئاه علیه، آنا بابادن محروم
«یتیم» که حکومتک تجدید پرور حایه نرندن
صنعت یولنده اعظمی درجه ده استفاده
کورمه‌سی کی بر فکر، اوکزه بوکوز ایچون
امیدله دولو افقلا آجیور. آوت، اسکی
عصر لر آوروپا سنده اولدی کی بزده ده
- دها اوزون مدت - آناوبالار، تشویقکار
توصیله له پک از اهمیت ویرم چکری ایچون،
یتیم لریزی صنعتکار پیشدیرمه معطوف
رسمی «تشکیلات» یا عا من بر ضرورت حال
آلقدده در. موسیقی، یتیم لر ایچون انصمیمی
بر آرقاداش و تلس واسطه‌سی، اولایلمکده در.
بوتون اسکی عصر لر آوروپا سی، یتیم لری
موسیق شناس پیشدیرمک سایه سنده اومعظم
موسیقی انقلاب لری میانه کنتیره یلملشدری.
چوق کیمه نیک دقتی جلب ایتمه بن بوک
مهم موضوعی که هجک نسجه ده توسیع ايله
رسمی مقام لریزک دقتی جلبه چالشا جمن.
۱۹۲۸ مارت ۳۱
میخال زاده
محمود راعف

ابوالمظفر احمد خان

قالکوتا آغیر جز محکمه سی رئیس ابوالمظفر
احمد خان استانبولده کورونجه نه قادیار سه ویندم.
کندیسی فی الواقع اولدن طایما یوردم. فقط
هندستانده بر جوق مشترک دوستلرم وار.
احمد خان اولردن بکا قوجاق قوجاق خیرلر
وسلام لر کتیردی.

ناصلکیز، میس سامی، عافیده میسکیز؟
هندستانه نوقت کلور سکیز؟

اسکی راجا بکی لاری می متاد با صالایارق
صیقور و آنجا ق هندلیرمه مخصوص صافیت
وصمیمتله کولویور، کولویوردی.

— هندستانده وضعیت ناصل؟ دیدم.

برک حجا ايله مقابله ایتدی که هر شیئی بوتون
صراحتیه افاده ایدیوردی:

«Bad!» یعنی بد!

ملا قانز صراسنده قالکوتالی متوفی محامی
«س. ر. داز» که بخنی آچیلدی. داز،
هم محامی، هم ده قالکوتالی اولوق اعتباریه
ابوالمظفر احمد خان ایلک قات یاقین اولویوردی.
نته کم اسمی کیکمز احمد خانک یوزی کولدی.
بتم تملکتم اولان بنغال چوق بو یوک آدام لر
یتیشدری، دیوردی، «س. ر. داز»
تا غوره و دها نیجه نیجه بو یوک همشیر لر!
بیسله کز هندستانده بنغالی اولوق انسانک
روحنه نه بو یوک براقخار بخش ایدر.

بوسوز لر بکایی برشی اوکر تمه یوردی.
هندلیرک جمعیت و مجلسلر نده دایما مشاهده
ایتشدم: همشیر یلک دین قادار وحتی بعضاً
دیندن قوتلی بر رابطه تشکیل ایدیوردی.
مسلمان، مجوسی فرقی عادتاً اونو تولا ق بنغالی
بنغالی ايله یخانی یخانی ايله آرقاداش اولوردی.
طبیعی بر دویغو. لان بو همشیر یلک حسنک
زمان ايله دها زیاده قوتله نوب وطندا شلق
حسنه انقلاب ایتمه سنی و هندستانده ملی وحدت
تشکیله سائق اولما سنی - برهنه دوستی صفتیه -
دایما تمی ایتدم.

احمد خان دیوردی: «بیسله کز بو یو-
کریمز علینده نه مدش بر پرو باغاندا وار!

مثلاً بایکیز، غاندینک کهانت کوستر دیک
وئوله جی کونی، ساعتی اولجه خبر ویردیک
حقنده ناصحا صابان روابلر انتشار ایتش.
منشی معلوم یا... هر نه ایشه، بایکیز تورک
غزتلر یلکده بو خبر لری نقل ایتدکرینه
چوق تأسف ایتدم.

احمد خان ايله هندستان احوالی اوزون
بوینی قونوشدم. - استانبولی ناصل بولدیغنی
کندیسنه سؤال ایدنجه ایچنی چکدی،
کولری قاپلی بر ثانیه تفکیرله دالیدی، صوکر ا
«سور قالحن» دن اوقومعه باشلادی:
رب الشرفین ورب العزیزین «قای الاء ربکا
تکذبان» مرج البحرین لمنقبان «بینما برزخ
لا یبقیان» قای الاء ربکا تکذبان «یخرج منها
الاولو والمرجان» قای الاء ربکا تکذبان»

پیغمبر یزویات ايله استانبولی و استانبولک
قنچی قصد ایتشدر، دیدی.

— بیسله کز تورکیه بیساحه دن نه درجه
متحسین اولدم! کچن کونکی دارالمعلماتی
زیارت می هیچ بر زمان اونو تامام. خطابه می
دیکه یوب آلفیشلان یوزلرجه تورک قیزی،
هریری ملی استقبالکیزک برر قهرمانی، بنجله
بر لیکده «قل هو الله احد» سورهنی او قودیلر.
دیه یلیرم که، ایلریده یوزلرجه، بیکلرجه
تورک چو جو غنه وطن و دین حسلری تلقین
ایتمک نامزد اولان بوتورک قیز لری مواجهه.
سندده عمر مک که مهیج و مقدس دقیقه لر
یاشادم.

بونی متعاف احمد خان هندستانده تأسیس
ایتدی که «تربیه اسلامیه جمعیتی» ندن بوجمیه
شعبه اولاق دیگر شرق تملک تکر نده وجوده
کتیر یلن تشکیلاند بحث ایتدی.

بالاخره احمد خانک تربیه پرئسیدلر یلک
تحریرف ایدیش برشکاده مطبوعاتمه عکس
ایتدیکی تأسفله کوردم. احمد خان «احکام
اسلامیه» لایقوله تفسیر ایدیلک شرطیه -
عصری حسسیاته دخی تطبیق ایدیلیر،
ترقیه بر مانع تشکیل انج «دیوردی.
عزت لر، تربیف و استیزا بوللو: «بر عقلا
هندلی گلش، عبادتمزک شکلنی دکشدر مک
ایسته یورمش. بر اسلامینی اوکر تمه چکمش.»